

Festen

Originalt formet drama Af Jes Nysten

Den første af de såkaldte ”dogme”-film er en rystende (og ikke kun på grund af det håndholdte kamera) oplevelse, selv om den er en på mange måder banal historie om en families skjulte hemmeligheder, der under familieoverhovedets 60 års fødselsdag åbenbares for alverden: incest og psykisk terror gennem mange år. Det særlige ved filmen er således ikke selve historien, som vi har hørt så mange gange, men den højst originale måde, den er drejet på.

For det første spilles der storspil i alle rollerne. Det er sjældent, at en dansk skuespillertrup i den grad fungerer som et team og på et sådant niveau. Alligevel skal Henning Moritzen nævnes særligt, fordi han med sin skolede baggrund alligevel yder en præstation, som på én gang er fuldkommen kontrolleret og helt frigjort fra enhver skuespillermanér.

Det er jo sjovt, at det er unge instruktører, der har skullet til for at åbne op for hidtil ukendte kræfter i ”gamle” kendinge: Ulf Pilgaard i Bornedals ”Nattevagten”, Holger Juul Hansen i Triers ”Riget”, og nu Henning Moritzen i ”Festen”.

Afgørende er den suggestive måde, Vinterberg bruger det håndholdte kamera på. Denne særlige teknik kan som så meget andet godt gå hen og blive en ren manér, men her er den oplagt: vi er til en privat familiefest, og kameraet kører rundt blandt menneskene, sådan som en amatør ville bruge sit private lille kamera. Her et ansigt i nærbillede, her en lang glidende bevægelse ind mellem en gruppe mennesker. Nu og da stilles der skarpt, nu og da er det hele kaotisk og sløret.

På en næsten pinlig måde kryber denne amatørfotograf (tilskueren?) ind i denne fest og bliver – uforvarende – vidne til et hårrejsende drama. Man kan mærke det: Kameramanden ryster på hånden og søger væk fra de pinlige optrin, når historien virkelig tager fart. Han forsøger at fokusere på noget andet, at adspredde sig selv (og os), for at det ikke skal blive for slemt.

Denne pinlige og klaustrofobiske fornemmelse af at være lukket ind i et ubehageligt drama, hvor man både vil være med på ”en kigger” og samtidig har svært ved at få luft og derfor gerne vil væk, opnås på eminent måde med denne teknik.

Trykt første gang i medietidsskriftet *Vision*

Danmark 1998 – Instr.: Thomas Vinterberg – Manus: Thomas Vinterberg og Mogens Rukov – Medv.: Henning Moritzen, Birthe Neumann, Ulrich Thomsen, Thomas Bo Larsen, Paprika Steen, Trine Dyrholm, Helle Dolleris, Therese Glahn, Lars Brygman, Klaus Bondam, Bjarne Henriksen, Linda Laursen (Birthe), Lasse Lunderskov, Birgitte Simonsen – 106 min. – Biografpremiere d. 19/6 og på video d. 15/12 1998 – Udlejning: Scanbox

<http://www.philm.dk/Movie/Detail?id=4140>

<https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/library/film/100798celebration-film-review.html>

<https://www.rogerebert.com/reviews/the-celebration-1998>

